

Posouzení rigorózní práce Mgr. Viktora Blažka

OŽIVENÍ MÍST PAMĚTI

Vztah k drobným sakrálním a profánním památkám u žáků ZŠ a SŠ

Pan Mgr. V. Blažek si po řadě konzultací zvolil a bylo mu schváleno téma, které se meritorně zabývá z tématem, jež na jedné straně poněkud přesahuje a na straně druhé svým zacílením specifikuje obecné téma paměti místa (domova). Ve shodě se schváleným tématem zaciluje svoji pozornost na konkrétní region Podkrkonoší, přesněji okolí Lomnice nad Popelkou.

V tomto specifickém zaměření, motivovaném roky trvajícím zájmem rigorosanta, spatřuji pozitivum a poctivost přístupu Mgr. V. Blažka. Jeví se mi o to cennější, že v mnoha případech byla v období totalitních režimů (a to jak nacistického, tak tzv. socialistického) ona "paměť míst" programově poškozována, zasouvána a zadupávána, ba v případě hmotných artefaktů i fyzicky likvidována.

Dalším výrazným kladem této rigorózní práce je pečlivé zpracování a ověření rozsáhlé faktografie a její doplnění kvalitní dokumentací. Tento přístup by se povrchnímu neznalému posuzovateli mohl snad jevit jako poněkud "buditelský". Soudím však, že toto staré slovo by mělo - a v případě práce pana Mgr. V. Blažka může a má - nabývat nového, aktuálního obsahu. "Reinkarnace" paměti, jež je vždy pamětí časů a míst, mi dobře souzní s názvem práce "oživení". Paměť totiž, jak paměť individua, tak paměť society či "paměť míst", nelze nikdy zcela zničit dokonce ani "lobotomií" totalitních systémů, ani agresivní „lobotomií“ suburbií, poutačů, betonových a plechových skladišť, hal, supermarketů, dýchání zbavené kdysi orné, dnes vybetonované nebo vyasfaltované půdy atd.

V souladu s předmětem rigorózní práce a příslušné státní rigorózní zkoušky se uvedená práce neomezuje na umělecko-historickou, architektonickou, urbanistickou ani "památkářskou" tematiku. Má výrazné pedagogické zacílení, směřované do edukačních potencií výtvarné výchovy, ale i dalších vyučovacích předmětů základních a středních škol i výchovně-vzdělávací činnosti mimoškolní.

Pro zjištění stavu vědomostí či někde alespoň "povědomí" žáků a studentů připravil Mgr. Blažek relativně rozsáhlý průzkum, realizovaný na jedné základní a jedné střední odborné škole v Lomnici nad Popelkou. Vědomě hovořím nikoli o "výzkumu", ale s ohledem na velikost zkoumaného vzorku "jen" o průzkumu, přičemž jsem si vědom, že vzorek respondentů musel být nutně determinován zkoumaným polem. Při konkrétní lokaci tématu tomu však těžko mohlo být jinak.

Současně však s jistou lítostí musím konstatovat, že tato část rigorózní práce postrádá některé potřebné charakteristiky pedagogických zkoumání. To se netýká jen relativně malého vzorku respondentů, ale chybí jeho podrobnější charakteristika, hypotéza nebo hypotézy a rovněž pregnantnější vyhodnocení verbální, nejen aritmetické. Naopak grafické zpracování výsledků zkoumání je potěšující svou věcnou i výtvarnou úrovní a zaslouží ocenění. Pořadí jednotlivých kapitol je však výzkumem jakoby přerušeno, protože kapitola 7. Ikonografie a atributy vybraných světců na výzkumnou část nenavazuje organicky. Práce pak dospívá rychle k závěru, po němž následují cenné, rozsáhlé a pokud mohu posoudit kvalitní přílohy. Teprve po nich se čtenář dostává k dotazníkům pro žáky ZŠ a SŠ, přičemž slovo „dotazník“ zde plně nevystihuje hodnotu práce, kterou rigorosant vykonal. Tato část je manuálem, průvodcem, inspirací a stimulem pro edukační práci učitelů a naplňuje psychodidaktické nároky v míře svrchované. Kdybych byl učitelem ZŠ nebo SŠ v Lomnici nad Popelkou, bylo by pro mne potěšení s tímto bohatstvím pracovat se svými žáky nebo studenty.

Práce má jazykově kultivovanou formu a veškeré formální náležitosti, odpovídající práci tohoto typu. Drobným formálním nedostatkem je uvedení kolegy Mgr. Jakuba Ryneckého jako vedoucího práce, neboť kolegy Synecký byl v souladu s příslušnými ustanoveními konzultantem posuzované práce a pokud jsem mohl sledovat, konzultantem nejen odborně vysoce erudovaným, ale i kolegiálně vstřícným.

Mgr. V. Blažek využil pro zpracování tématu relevantní odbornou literaturu, prameny uvádí přesně a odpovědně, citace jsou (namátkově zkontrolováno) přesné a vhodně používané, aniž jimi rigorosant práci přetěžuje nebo za ně schovává absenci vlastních poznatků, názorů nebo reflexí. I ony činí práci sympatickou a hodnotnou, aniž autor vysouvá svou osobnost do popředí na úkor tématu.

Závěr: práci plně doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí jako práci adekvátní stanoveným nárokům.

V Praze dne 18.1.2011

katedra výtvarné výchovy
Univerzity Karlovy v Praze – Pedagogické fakulty